de ovend

DE OVEND

Dadde jaorgang no. 2 april I975

'De Ovend' is een uutgifte van de Stellingwarver Schrieversronte, en verschient ien keer in de twie maonden.
Adm.-typewark - Johan Veenstra, Binderweg 3, Ni'jholtpae, till. (056I0) 8252
Red. Henk Bloemhoff, Boverweg I5a, Ni'jberkoop, till. (05I63) 37I

- -

Harm Houtman-nommer op komst

Jim weten allegeer wel, dat Harm Houtman ien van oonze schrievers is, diej' de hieltied weer lezen kunnen in de Liwwadder, in et Fries Landbouwblad, De Ovend. Veural zien 'mederne' gedichten bin de meerste lezers bliede mit. Houtman dot wat dat anbelangt goed wark, hi'j lat zien, daj' niet altied op de 'oolde' meniere hoeven te schrieven, al wi'k d'r drekt bi'j zeggen, dat ik mit 'oold' niks verkeerds bedoele.
Ok zien verhaelen lezen we graeg, en ik bin dan ok bliede, dat et ni'je nommer van de Ovend, dat in de vekaansie verschienen zal, een biezundere uutgifte wodden zal van wark van Harm Houtman. Houtman het uut zien wark zocht wat him et meerst geschikt toeleek.
Wi'j bin beni'jd, en we hopen, ja we bin d'r zeker van, dat een protte Ovend-lezers et mit plezier in hanen nemen zullen.

Henk Bloemhoff

Bek-of schaans

't Was in tieden dat oons volk
Veur heur eigen vri'jhied streed
Mit een hujvörk' in de haand
D'r is gien iene die nog weet
Dat zi'j vochten mit hoolten zweerden
En bloedden as weitenmaelpoeden.

Tegen 't grote Fraanse leger
Bi'j de Lende in de slag
Stried in Stellingwarver laand
D'r was gien iene die et zag
Mar zi'j vochten mit hoolten zweerden
En bloedden as weitenmaelpoeden

Op de wallen van de schaans
Ston een oolde Stellingwarver
Mit zien piepien in de mond
Doe scheut iene, kon et arger
Him de piepe dwas deur de midden...
Dat hi'j zee: 'Wat krieg ik now,
Daor schiet ien' mien mooie piepe
Bi'j de bek of, zeg ik jow.'

Sund die oolde baos dat zee
Staot dan ok 'de Bek'of schaans'
In oons mooie Lendelaand.
Ja, Stellingwarf was hiel wat maans
Doe zi'j vochten mit hoolten zweerden
En bloedden as weitenmaelpoeden.

Roelf van Tieme

VROEGER OP REIZE

Doe as de maegies vroeger van schoele kwammen in Else mossen de meersten uut de grote huusholings wel uut dienen gaon. De ooldste konnen ze thuus wel bruken, want dat speerde, as et temeensen lieden kon, een meid uut.
Dus wodde d'r mit zoe'n jaor of twaelf naor een plakkien ommekeken. Ze stuurden ze niet veer vot. Makkinge, Gediek, 't Vene nuum mar op. Et was wel zwaor veur die kleine maegies, mar ze weren thuus al vroeg wend mit te helpen, in huus en op et laand. Zo omdebi'j 1895 was d'r groot ni'js in Else. Twie maegies wollen vot uut Frieslaand.
De iene naor Grunningen, dat gong nog, mar de ere naor Amsterdam. Wie had daor ooit van heurd. Ze had daor wel een breur mit zien gezin wonen, dus een thuuskommen, mar et was wel een hiele onderneming, waor meraokels over praot wodde. De breur had een goed plakkien veur zien zuster vunnen. Veurdat ze dat angongen eerst mit Heit mit de vrachtwaegen naor Stienwiek veur een petret. Dat heurde d'r zo bi'j. Ze kleedden heur op 't mooist, de zusters. Ze hadden krek ni'je jakken. Doe de petretties uutdield wodden, was iederiene daor slim bliede mit. De vrundinnen mossen wel lachen. Want op de ni'jles hadden ze wel zien, hoe de jakkies maekt weren, en now op 't petret kwammen de knopies zo dudelik uut. Zo kregen ze deur et petret geliek de bi'jnaemen 'Wietske Knoop' en 'Antien Perlemoer'! Dat zeggen ze tachtig jaor laeter nog, as de petretties nog es in de albums bekeken wodden.
Et was me een hiele pakkeri'je. Weren ze in de buurt uutbesteed, dan kregen ze een kassien mit. Now pakken en een koffertien van riet, mit banen d'r om henne.
Heit brocht Antien mit de waegen naor Peperge, want daor stopte de trein. Ze had al droppen

inneumen, want 't was toch wel een hiele reize, en wat zenuwachtig was ze wel. Hiel Else zwi'jde heur uut.
Dat was eerst wennen in de stad. Een protte waark en altied in de keuken. Mar gelokkig dat ze altied naor heur breur en gezin gaon kon. En dan de brieven van en naor huus. As Meneer en Mevrouw es mit vekaansie gongen naor et butenlaand mocht Antien een peer weken naor huus, naor Else.
Doe ze een posien in Amsterdam was, wende et al, en maekte ze ok vrundinnen, die bi'j de buren dienden.
Mar meraokels bliede was Antien doe ze van heur breur heurde, dat Moeke naor Amsterdam kwam, om es te kieken daor.
Ze vertelde et gauw an heur vrundin Mina en tegere mochten ze van de Mevrouws Moeke van de trein haelen. Ze vul wel op, Moeke mit 't bried goolden ooriezer en 't hoetien d'r op. Heur mooiste rok en jak an. Ze blonk en lachte. Antien was bliede. Ze was trots op heur Moeke.
Of de reize niet lange duurd hadde, vreug Antien. Now, in Steggerde was d'r nog een vrouw in stapt en daor had ze slim gezellig mit praot. Die vrouw mos ok in dezelde buurte wezen, dus konnen ze tegere op reizen. Moeke en Antien weren in de peerdetram drok an 't praoten over Else, over thuus. Mina bemuuide heur mar wat mit dat vrommes uut Steggerde; dat was een dikke schommel, die et slim waarm hadde.
In de tram mossen ze staon, en Mina zette heur beste bientien veur. Fi'j toch, die Antien, die zo Stellingwarfs praotte in Amsterdam in de tram. Ze kon 't toch ok wel aanders! Doe de meensken puften van de waarmte zee ze: 'Wat heet is het toch, hè. Geloof me, ik transpireer.' Waorop de vrouw uut Steggerde prompt as bescheid gaf: 'Ja, mi'j lopt et zwiet ok bi'j de konte daele.'
Doe kleurde Mina, en lachten Moeke en Antien!

En de Amsterdammers, die doe ok al een protte gevuul veur 'humor' hadden, lachten zo hadde, dat de peerden d'r van schrokken.

Purmerend, Albert Jaeger.

as hi'j slapt

as hi'j slapt
verwaarmd deur
zien ni'je elektrische deken,
zicht hi'j weer
in zwatte kleur
wat d'r gebeurde die weken,
gooit hi'j rap
zonder te kieken
in kleine groepies bommen,
omdat hi'j wet
en 't dot blieken
dat ze altied goed daele kommen,
op 't gezag
van officieren
die zeden dat 't zo mos en kon
en as de wekker ropt
ligt hi'j te raozen
in de straoten van Saigon.

Harm Houtman

STELLINGWARVER PLAANTENAEMEN

I. Allemachtig, wat een smerige bouw! 't Is allemaole rood, wit 'n blauw! Rood van de stinkrozen, blauw van de roggebloemen en wit van de pispotties.

stinkroze-klaproos-papaver dubium
roggebloeme-korenbloem-centaurea cyanus
pispottien-akkerwinde-convolvulus arvensis

2. Et leek krek as d'r een vleerpolle in de bos ston te bluuien, mar doe a'k beter keek, zag ik, dat et een paepekeutel was.

vleerpolle-vlierstruik-sambucus nigra
paepekeutel-gelderse roos-viburnum opulus
(een polle waor bloemeschaarms an kommen, die wel wat op vleer lieken).

3. An de zunnekaant was de boswal zo dreuge as hoppe, et zaand was d'r zuver maelderig, mar de theebloempies bluuiden d'r in alle fleur.

theebloeme-muizenoor-hiëracium pilosella
(een peerdebloemachtig bloempien).

4. Min laand maot, daor aachter in de poolder. Vuus te lege, 't waeter kan niet vot, et staot er altied te soep en te biet en de grond is zo zoer as kreuze. D'r gruuien anniend mar snielen.

snielen-zegge-corex divisa (een wilde hadde grösachtige plaante, cypergrösfemilie).

5. As een keuning tussen 't gewone volk ston et kannegien tussen de brummelpollen.

brummel-braam-rubus fruticosus
kannegien-eglantier-rosa rubiginosa

(een wilde roze mit inkelde bloempies).

6. 'k Heb een stinkhooltpolle uut de bos steuken en in de tuun zet. Hi'j dot et meraokel!

   stinkhoolt-vogelkers-prunus padus (een struke mit witte dunne bloemtrossies).

7. Ie meugen wel es deur de eerpels, want de krodde komt er al boven uut en die moet er uut veur dat ie begint te zaoden.

   krodde-melde-atriplex hastata (een taoi soort onkruud op bouwlaand en in tunen).

8. Ik hadde een aentien deur de slootswal kreupen en doe'k er uut kwam ha'k de sokken en de broek hatstikke vol vorken.

   vorken-tandzaad-bidens tripartitus (ok een onkruud, kleine gele bloempies en de zaoties zitten haokies an, krek as bi'j de kleverklasse).

9. Veur Berkopermark hoej' niet henne gaon te neutezuken, want dan zit er nog kattemelk in.

   neutepolle-hazelnoot-corylus avellana (as er kattemelk in zit dan is de haezelneute nog niet riepe, nog niet had van binnen).

IO. Ie moen de rogge aankem jaor mar niet weer op disse hoeke zi'jen, want er komt zachiesan wel wat riekelik roggeroest in.

   roggeroest-moederkoren-claviceps pupurea Roggeroest is een schimmelwoekering in de roggekorrels, die nog in de aoren zitten. Die korrels wodden vule dikker as gewoon en zwatbruun van kleur. Vergiftig! Vroeger slegen ze d'r niet zo vule acht

op en dan wodden die zieke korrels wel mit maeld. Wie dan dat mael bruukte in de bri'j of in et brood, die wodde ziek, die kreeg de jokte. Dat kon wel zo slim wodden daj' d'r dood an gongen. (Ik weens je de jokte en gien naegels om te klauwen!).

Disse plaantenaemen kommen veural van Ni'j-holtpae.

J.W.Nijholt

UUT DE OOLDE DEUZE 3

Ok in disse Ovend weer oolde riempies, schellieties en vassies van vroeger tieden. Naor anleiding van de veurige twie artikelties hebben we een stokmennig brieven kregen mit wat ni'j spul en mit wat variaosies.
Uut Rotterdam kregen we et volgende spotdeuntien:

Aoltien zat op 't paoltien
wip zee 't paoltien
en weg was Aoltien

Een protte Ovendlezers zullen dit wel kennen. D'r bin vanzels een boel variaosies meugelik, zoas:

Jaanke zat op 'e plaanke
wip zee de plaanke
en weg was Jaanke

En zo zullen d'r nog wel meer wezen.
De heer Jaeger uut Purmerend stuurde oons ok een brief. Hi'j geft een peer variaosies op in de veurige twie Ovends ofdrokte stokkies. Hi'j kent 'din din dosien' (De Ovend 2e jg. nr.5, blz.20) as volgt:

din din dosien
poppe pist in 't hosien
van et hosien in de schoe
poppe gaot naor Beppe toe

In plak van een kiendernaeme dus et woord 'poppe'. Van et lietien 'Appien mit 't lappien' (De Ovend, 2e jg. nr.5, blz. I9) geft hi'j twie variaosies:

Appien mit 't lappien
mit 't leertien veur 't gat
Appien mos pissen
en 't leertien werd nat

en:

Appien mit 't lappien
mit 't leertien veur 't gat
Appien mos schieten
en 't leertien dat brak

Veur 'pissen' wodde ok 'miegen' bruukt, schrift de heer Jaeger, mar dat vun mien Beppe gien 'net' woord.
'Kakken' of 'poepen' wodde beslist niet zongen. Et was 'schieten'.
Ik daenke dat de meensken van vandaege de dag dat ok al lange gien 'net' woord meer vienen. Zoks veraandert now ien keer de hieltied. In een protte van die oolde riempies en zo kommen disse woorden veur. Woorden die in de loop van de jaoren een 'weerdevermindering' ondergaon hebben. Mar in dit onderzuuk naor die oolde riempies kun we now ien keer niet om die woorden henne. We meugen ze in dit verbaand ok rustig bruken, want et gaot er omme, disse riempies en lieties vaaste te leggen.
As slot disse keer nog twie riempies uut Ni'jholtpae mit een variaosie uut Ni'jberkoop.

Zu' we wedden?
wedden om twie kedden
wedden om 'n oold peerd
is mi'j 't hiele wedden niet weerd

Och here, och here
wat schit oonze mere
wat schit oonze ruun
toch bruun

In Ni'jberkoop is die laeste riegel 'wat pist oonze ruun toch bruun'.
In een volgende Ovend rommelen we wieder in de oolde deuze.

Johan Veenstra

An de pultrumschrievers

Daor las ik in de kraante
't Gong over Stellingwarf
En kiek, herinneringen
Van 't oolderlike arf

Die kwammen boven drieven
'k Zag 't oolde voetpad weer
De grachte en de Scheene
De schoele en nog veul meer

'k Zal om die kraante daenken
En vast veul meer mit mi'j
Zo zat ik wat te dromen
'n Halve iew was vlot veurbi'j

Uut de Pultrum staot er boven
Dat belooft wat van die tied
En misschien wel van eerder
Doe buurvrouw zong dat lied

'Doe Jan nog mit zien Moeder huusde
En nooit an mooie maegies docht'
De tieden bin wel slim veraanderd
Mar mooie maegies bin d'r nóg

Ok zong zi'j van: Mien Vaoder zee
Laest tegen mi'j
Ik weet een knappe meid veur di'j
Ie moe'n d'r op los mien jonge

Mar och, ik was nog mar zo klein
En bin de helt vergeten
Wie wet, d'r bin d'r vast nog wel
Die daor wel meer van weten

En Stellingwarfs historie
Speult ok niet minne bi'j
Hoeveul bekende naemen
Zet ie zo mar op een ri'j

De ramp van viefentwintig
Doe 't zeewaeter daor kwam
Aj' dat verslag nog lezen
Daenk ie an diek en dam

Al zit er dan onder de grond
Een prakke gas of zoolt
Och meensken, neem gien risico
Al was 't ok almaol goold

G. de B.-R.

LEER UW GEMEENTE KENNEN

Een tiedlang leden hebben een stokmennig mannen in Wolvege een klup opricht, die ze 'Serviceklub' nuumden. Doe disse klup et levenslocht zag, kwam d'r vanzels een

stokkien van in de kraante en doe wodde d'r nog al wat nuver over disse klup oordield. Pattie meensken haelden de schoolders op en misschien ok wel een betien de neuze, want de naemen, die op de ledenlieste stonnen, dat weren haost allemaole goenend van de 'bovenkaant': arts, veearts, direkteur, chef, inspekteur en zo.
De 'gewone' Wolvegesters praotten daor een betien schempend over, ze bemuuiden heur niet mit de serviceklub, ze vergatten 'm!
Einlik wel een betien jammer, disse gang van zaeken want die serviceklubmannen doen verhipt mooi wark. Et laeste kerwei, dat ze onder hanen neumen hebben beveurbield, is hiel beslist de muuite weerd en as ze dat klaor kriegen zo as ze heur dat veurstellen, dan zol et zunde wezen as et risseltaot er van anniend bi'j de serviceklubleden hangen blieven zol.
Et kerwei, da'k hier op et oge hebbe, hebben ze nuumd 'Leer Uw Gemeente Kennen'.
Ze hebben mit mekeer uutknobbeld, wat er zoal onder de loep neumen wodden moet, om een goeie kiek op de gemiente te kriegen, in dit geval dus Weststellingwarf.
Zo kwammen ze tot et volgende liesien:

I. overheid, verkeer en eupenbaor vervoer
2. industrie, middenstaand en laandbouw
3. kultuur en historie
4. sport en rekreaosie
5. onderwies
6. flora en fauna
7. gezondheidszorg en maotschoppelik wark

Veur elk van disse onderwarpen bin drie leden anwezen, die et heur toewezen onderwarp zo diepe meugelik uutspitten moeten. D'r is heur oplegd om zovule meugelik specialisten op et terrein van heur onderwarp te benaoderen, omdat er eist wodt, dat ze zo gedegen meugelik veur de

dag kommen.
Et is de bedoeling, dat alles wat op disse meniere op 'e bodden komt, bi'j mekeer brocht wodt in een boekien, haost op dezelde meniere as dat gebeurd is mit een boekien over de perveencie, dat hiet 'Frieslaand Feit en Onfeit'. Dit boekien geft een goeie indrok van de perveensie Frieslaand, al zol 't wel es wezen kunnen, dat er wat riekelik andacht besteed is an anniend et mooie!
As de serviceklub in Wolvege zoks op soortgelieke meniere veur mekeer kriegen zol over de gemiente Weststellingwarf en van heur bevienings niet anniend de hosanna-kaant zien laoten zol, dan zol et iewig zunde wezen, as dit warkstok anniend mar bi'j de serviceklubleden bekend wodden zol. Et zol, donkt mi'j, meer as de muuite weerd wezen, dat de boel zo anpakt wodde, dat vule meer meensken al de wetensweerdigheden onder ogen kriegen zollen, die d'r bi'j een goeie anpak in naor veuren kommen moeten.
As et zoveer is, dat alles klaor is, dan kommen wi'j grif nog wel es op dit warkstok weeromme.

J.W.Nijholt

BEVRI'JDINGSFEEST

Soms moej' lange daenken, wat aj' boven zoe'n stokkien zetten zullen. Ik hadde et ok aanders numen kund. Hongerwinter, oorlog, Bevri'jding van de Stellingwarven of Tronde deur Canadezen bevri'jd. Ik daenke, dat 'bevri'jding' veur iederiene een aandere betekenis het.
Veur de kiender en jonge meensken wat ze d'r op schoele, en van de oolden van heurd hebben,

en wat ze d'r op de tillevisie van zien en uut de boeken over lezen hebben. Dat komt vaeke op ze of as een spannende tied, waorin zi'j niet leefd hebben. Een 'thriller' numen ze zokke verhaelen en T.V. stokken now. Dan hej' nog pattie meensken die d'r allienig an daenken as et vier of vuuf meie is. Zels moet ik vaeke an die tied weeromme daenken. De meerste indrokken veur laeter dot een meenske in zien jonge jaoren op, heb ik wel es heurd. Een neve van mi'j had een mooi tegeltien veur oonze Pake en Beppe maekt. Een tank d'r op en daoromhenne schilderd: 'Tronde deur Canadezen bevri'jd'. Et hong laeter an de mure in et keukentien. Wie dat kleine gehuchien Tronde kent moet d'r misschien omme lachen, mar ze weren daor opiens bi'j de Stobbepoele. Mien breur, die wat Engels leerd hadde, daor mit aandere jongen henne. Wat praoten en heur eerste sigarettien roken. Ok ruilen wollen ze wel, de Canadezen. Sigaretten veur eier. Wat weren de oolderen bliede, en wat geneuten ze van een echte sigarette nao de 'eigen teelt' die ze al zo lange rookt hadden. Want - een groot gelok - honger hadden ze niet kend, daor in Ooststellingwarf. Ok de evacuees niet, die daor uut Limburg de laeste maonden ankommen weren nao een ofgrieslik lange reize. Die hadden daor ok een goed plakkien vunnen, die stakkers uut Limburg, en ze kregen ok de maege weer es vol. En wat rust kregen ze ok, want van oorlogsgeweld was in de Stellingwarven niet veule te marken.
Op een aovend in oktober '44, ik was doe zeuventien, mos ik van oonze Heit bi'j aandere meensken slaopen. Hi'j hadde heurd, dat jongkerels bi'j razzia's oppakt wodden. Mar gelokkig, dat gong goed. Mar 't eten wodde al krapper en zo haelde mien Moeke bi'j de huusdokter een receppien waor op ston, dat ik veur gezond-

heid naor Frieslaand mos. Een plakkien op de Lemmerboot koj' niet meer kriegen. Heit lapte de fietsen wat op, Moeke pakte mien boeltien in een koffer en een peer tassen. En zo brocht mien Heit mi'j van Amsterdam op 'e fiets naor de ofsluutdiek. In de Beemster reden we deur et waeter. In de naomiddag weren we bi'j de diek. Et was min weer wodden, hadde koolde wiend en dikke regen. Mien Pa riddeneerde wat mit de Duutsers, leut et briefien zien en zee dat ik zestien jaor was. Mit wat sigaretten lokte et. Een haand tot ofscheid, een zet in de rogge, en daor vleug ik in noodweer over de Ofsluutdiek. An beide kaanten waeter, et was om bange van te wodden.
As een verzeupen katte belaande ik in Zurich. Veerder naor de Stellingwarven kon ik niet meer, dus een plakkien zuken veur de naacht. Dat vul nog niet mit, heur. Mar et lokte bi'j een wedevrouw, die nog een kaemertien over hadde. In et aachterhuus mar uutkleden en alles uut de koffer dat nog dreuge was, mar gauw an. De natte kleren wodden oppakt en gongen naor een bakkeri'je bi'j de ovend. Doe wat praoten, eten en slaopen. Wat weren dat beste meensken. Morgens was et schitterend weer. Alles oppakt op de fietse en doe veerder naor Tronde. Ik was maeger, mar ze hadden mi'j in Frieslaand al gauw weer in de zaege.
Allegere weren ze bliede oons helpen te kunnen en et eerste posien trok ik van de iene naor de ere. Mar op 't laest vun ik 'wark'. In de tunen bi'j et Fries Sanatorium in Appelsche. Veur een tientien vun ik ok nog een kosthuus veur deur de weke. En as ik dan zaoterdagmiddag bi'j mien Pake en Beppe kwam in Tronde, mos ik vertellen wat ik zoal daon hadde die weke. Zo mos ik es eerpels uut de koelen scheppen, en ik had een mooi verhael doe ik weer thuus kwam.

'Wat hej' daon mien jonge, disse weke', vreug mien Pake, en ik antwoordde hiel trots: 'Pake, ik heb eerpels rooid'. 'Zo, heb ie eerpels rooid in de winter?' En daor begonnen ze beide meraokels om te lachen. Ze hebben mi'j d'r vaeke mit plaogd. Mar mien kleren weren tegen dat wark niet bestaand! In de weke al vaeke mit alles stokkend en grote gatten in de hozen op huus an. En mien tante mit min spul perberen weer wat te verstokken. Een peer weken bi'j een bakker in Makkinge; overal waor ik kwam wat mithelpen. Wat wa'k bliede doe ik op de botterfebriek in Makkinge een baentien op kantoor kriegen kon. Elf gulden in de weke. Een tientien kostgeld en een gulden buusgeld! Et bevul me daor meraokels goed. De ienige zorg diej' hadden was over thuus, want de berichten weren slim min. Soms weken gien post en dan iniens een protte brieven toegelieke. Omdat ik eten mit hebben mos veur tussen de middag -een brood was krap- kreeg ik morgens een proesien eerpels mit wat vet en een stokkien spek. Daor koj' de reize wel op maeken. Ien ding was d'r wat ik niet mocht. As ik de weg uutgong wodde ik deur mien Beppe naokeken. Dan tikte ze tegen et glas, en zee: 'Ie moen gewoon en niet op een sjuttien lopen'. (sjuttien is draffien)
Et wodde veurjaor, en et wodde meie. In Makkinge bi'j et Pebhusien koj' de laeste daegen de Engelse zender beluustren. Daor henne vanzels. En doe we dan daor heurden, dat d'r kapituleerd was en et 'Wilhelmus' deur Makkinge schalde, was d'r mar iene reaktie en wel: goelen! Vlaggen uut en daansen. Step-mobiel bi'j cefé Tiemen Dokter in Makkinge. Op een glassien surregaat-ranja. Iederiene was slim bliede, mar bi'j oons bleef de angst om thuus. Mien bevri'jdingsfeest was wel hiel goed, doe et eerste briefien kwam, en we wussen dat ze d'r nog weren! Doe heb ik lacht en sprongen,

en wol naor huus.
Mar mit een briefien van mien dokter was ik in Tronde kommen; zonder officieel pepier konnen we niet weeromme. Eerst verklaorings van de baos, doe op de rammelfietse naor Liwwadden, op iene dag henne en weeromme. Mar et lokte. Et militair gezag gaf de verklaoring en we konnen op huus an, op de fiets naor De Lemmer. D'r gong weer een boot!
Doe vuulde ik mi'j eigenlik pas vri'j. En dat alles is zo onderdehaand dattig jaor leden. Et liekt as et veurig jaor was, zoe'n indrok het dat alles maekt. Is et niet begriepelik, dat ik vaeke nog an die tieden daenke en dan weer in gedachten dat tegeltien zie: 'Tronde deur Canadezen bevri'jd'.

Albert Jaeger

IK GAO NOOIT WEER UUT VRI'JEN (II)

Op mien stokkien onder dezelde naeme in De Ovend, 3e jg.no. I, blz. 2-9, is een lange reaktie kommen van de heer Albert Jaeger uut Purmerend, die et lied van vroeger van zien femilie uut Tronde kent. Zien variaosie is nogal weer wat eers, dat ik laot hieronder de ofwiekings zien. Ok now dot weer blieken, dat d'r nogal wat niet-Stellingwarfs in zit.

r. I. tegen is bi'j him teugen
r. 2. een goeie raod is een hiel goed wief
r. 3. wodt: ie moe'n gaon vri'jen
r. 4. och is ach, nee is zee'k
r. 5. nog is er
r. 6. deern is maegien, raeken is raoken
r. 7. wodt: ach jongelief, bin ie zo bleu
r. 8. Bets en Kooy wodt Jan de Heu (of Meu)
r. 9. wodt: een flinke boeredeern

r. II. dee is stak
r. I2. wodt: En ik ging uut macheren
r. I4. wodt: Ik sleup nog zaachter as een muus
r. I5. blienen is glaezen
r. I6 tot I9 missen d'r
r. I9 wodt: Ik zee goeienaovend alle lu
r. 20. Mi'j gaot et best, hoe gaot et u?
r. 2I. groet'nis is groeten
r. 22. wodt: Zo beste jonge, bin ie daor
r. 24. zullen is kunnen
r. 25. wodt: We hadden schik, we hadden pret
r. 26. wodt: 'k Heb zitten praoten as een adveket
r. 27. niet is nooit

Henk Bloemhoff

vervolg op blz. 33

Klein puzzeltien

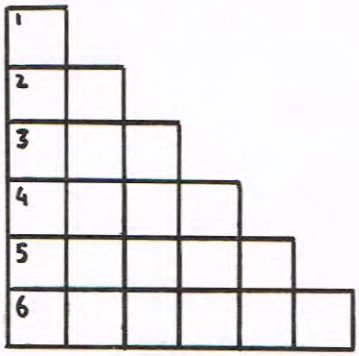

I. klinker
2. schrikroep
3. iene uut de femilie
4. struusvoegel
5. ding uut et diggelgoed
6. dat dan komt

- elk woord het iene ni'je letter, en alle letters van et veurige woord -

Ph. de Bruijn

Riegels

As d'r es gien riegels weren,
wat zol 't dan vremd gaon,
dan zollen we oons omme keren,
en 't binnenste zol buten staon.
De keuningin zol eerpels schellen,
wel zoe'n dattig kilo, as ze kon,
en 'Jan Deftigheid' zol vertellen,
wat as d'r in de miljoenen nota ston.
De bakker gong an 't tunieren
en de slaachter verkocht et brood,
de gruunteboer, die gong uut visken
in een grote grune moterboot.
'Piet Liefde' gong uut vri'jen
mit 'Jan onder de Doem' zien wief
en 'Jaantien Vri'jgezel' van 't hoekien,
zat heur dikke buurman an 't lief.
'Geert Vuur' begon him uut te trekken
en leup naekend over de diek,
'Klaosien Hit' kon 't niks verrekken,
en zee: 'Geert ie hebben geliek.'
As d'r gien riegels weren
wat wodde de wereld dan iene grote hel,
mar is 't al niet te veer kommen,
hebben we die riegels aenlik wel?

Harm Houtman

EEN STOK AEVENTUUR !

een verhael van Wube Lamers van de Kuunderwal

Reinder en Margien woonden in een ofgelegen boerderi'jgien in de lanen. Ze weren nog mar een goed jaor trouwd, en konnen et spullegien huren van een omke van Margien, die al hiel oold was en gien kiender hadde. Omke woonde in et bejaordenhuus en had et daor goed. Hi'j was op et oolde stegien slim oold wodden, en kon him doe hi'j allienig raekte deur verstarven van zien moeke, ok niet meer redden. Doe, in die tieden, haj' nog veule van die kleine boerderi'jgies van zoe'n koe of zesse, mar now ziej' ze niet meer. Alles mos doe nog mit de haand gebeuren, en as et tied was om et laand te mi'jen, was Reinder al vroeg an de gang mit de zende. Margien, zien vrouw, mulk dan de koenen. Mit de prachtige netuur om heur henne en de voegels was et toch ok nog mooi allemaole. Reinder hadde de zende goed scharp, en as Margien et melken en kalvergeven en kiepevoeren daon hadde, reup ze him te broodeten. Dan hadde Reinder al een hiele lappe mi'jd. Ze konnen dan rustig een posien bekommen. Et raekte dan ok an 't hujjen toe, en Margien gong dan ok mit en hulp vlietig. Mar 't zol toch wel wat minder wodden, want d'r was wat op komst. Mar ze was d'r nog mar een peer maonden mit henne, en ze was zo fleurig as et mar kon. Ze weren de gelokkigste meensken van de wereld en ze hoefden de meerste hure niet te betaelen an Omke. Die hadde hiel wat veur heur over.
Reinder behaandelde et laand en et huus dan ok al was et van heurzels. Omke kwam wel es een peer daegen over en dan zag hi'j hoe netties alles d'r bi'j lag. 'Jim arven et ok van mi'j,' zee hi'j dan; ' wie zal ik et aanders

toe maeken.' Soms bleef hi'j wel een weke, en dan gong hi'j toch weer naor et tehuus, want hi'j wol de jonge luden niet in de wege lopen. De zommer was al weer omme, en de koenen stonnen al weer op 'e stal. Et wodde een strenge winter mit een dik pak sni'j zo tegen de kastdaegen an. Margien was al een hiele mujje wodden en 't zol vaast niet langer meer duren as een maond. Ze hadden een beste tuun bi'j 't arf en van alderhaande winterkool en moes ston d'r nog in. Dat was nog wel goed eten zo in de winter, zo deur de stamppot henne. Mar et wild kwam van alle kaanten op de tuun an, en de haezen vratten al hiel wat op. Zo zaggen ze heur veurraod gruunte mooi slinken. Reinder kreeg een plannegien in 't zin. Hi'j maekte een hutte van sni'j en kon een oold geweer lienen van zien boer; daor as hi'j diend hadde as knecht, en waor hi'j wel es een betien mit streupt hadde. Et kwam doe mit de jachtwetten zo krek niet as now, en op een aovend gong Reinder op pad naor zien oold boer. Mit alle plezier kon hi'j et waopen een peer daegen mit kriegen, en nao nog een posien praoten en een koppien koffie zette Reinder weer naor huus. Margien was bliede dat hi'j weer thuus was en 't was now te laete om nog in de sni'jhutte te kroepen. Mar de ere aovens zol 't wezen.
Reinder maekte vlogge de voerderi'je daon en nao broodeten trok hi'j wel dubbele kleren an en Margien bun him nog een dikke dasse om 't heufd. 't Was gloepend koold, en volle maone. 't Leek wel dag, zo helder scheen alles op over de besni'jde wereld. Reinder kreup in de sni'jhutte en hi'j hadde nog een dikke bos stro mitneumen om de bienen in te stikken veur de koolde. Margien zat nog een hiele poze bi'j de kachel te breien, mar et wodde in huus ok koolder, en ze kon de slaop haost niet keren. Ze dommelde in op de stoel. Reinder waekte en waekte. Op de tuunkaant had hi'j een gat laoten

en keek zo now en dan daor es deur. Zo kon hi'j mooi de tuun over kieken. Mar d'r kwam nog niks. Hi'j hadde now al een peer ure zo zeten. Op een keertien keek hi'j nog es veurzichtig deur et gat ..... en ja heur! Een grote haeze kwam zachies anschoffelen over de sni'j op 'e tuun an. 't Leek mooi, want zo now en dan zat hi'j op 't gat te luustren mit de oren steil omhogens. Reinder vergong zowat van de koolde, mar deur de spanning vuulde hi'j et niet zo bot. De haeze kwam al dichterbi'j.
Margien schrok wakker. Ze hadde ok nog droomd op de stoel, en ze keek es op de klokke. 't Was al haost twaelf ure. Ze wodde in ienend ongerust. Zol d'r wat mit Reinder gebeurd wezen? Vlogge dee ze de maantel an, en gong de deure uut. De sni'j piepte onder de klompen, zo vreur et.
Reinder zol anleggen, mar mit een grote ziedsprong was de haeze vot. Hi'j heurde voetstappen, en daor ston Margien. Eerst was hi'j geweldig kwaod; mar doe Margien zee, dat ze zo ongerust over him wodden was, bun hi'j him gauw in.
Mit koolde voeten gongen ze op bedde, mar dat wodde onder de waarme dekens gauw aanders.
't Was toch een stok aeventuur, zo mit 'n beidend op een ienzem stegien!

oooooooooooooooooooooo

... Et kommende juni-nommer van 'De Ovend' wodt een biezunder nommer. De copy veur et augustus-nommer moet op I augustus binnen wezen.

oooooooooooooooooooooo

Veurjaor

Kiek hoe now de veurjaorsbloemen,
de crocus, tietelroze, in 'e koolde wiend,
iniens weer uut 'e grond opdoemen,
'geboren wodt et veurjaorskiend'.

De voegel bouwt een nust veur 't jong,
et veurjaor komt now warkelik an,
de boeren smieten op 'e bouw weer dong,
de boom wet dat ie weer uutspruten kan.

En knoppen ziej' an alle bomen,
et geel siert weer de neuteboom,
ze wodden wakker uut heur winterdromen,
't is warkelik veurjaor, 't is gien droom.

Et frisse gruun, et geel en rood,
et veurjaor is niet meer te stoppen,
de magnolia geft de laeste stoot,
en bast haost uut de knoppen.

En ok al is 't ''t jaor van de vrouw',
d'r prikkelen al weer schoonmaekplannen,
vrouwluden blieven dweil en buunder trouw,
hool z' in de gaten mannen.

Kiender speulen bi'j een peerd,
dregen bonte veurjaorskleuren,
et leven is iniens meer weerd,
geniet toch van dit wonderlik gebeuren.

Albert Russcher

PUZZEL

In diagram A moej' woorden invullen neffens onderstaonde beschrieving.
Elk woord begint mit de laeste letter van et veurige. Aj' et invuld hebben, diagram B invullen. Dat moej' zo doen: etzelde nummer zuken in diagram A. Dan de letter uut dat hokkien in et hokkien van diagram B zetten. Aj' alles goed invuld hebben, lees ie van links naor rechts, van boven naor beneden, de eerste strofe van een gedicht, en daor aachteran de naeme van de dichter d'r van.

I. pat van 't jaor
9. kalm
I5. niet 'n
I9. diel van et heufd
24. niet de iene, mar de ...
27. omroepverieninge
29. bi'jwoord
33. vulkaan op Sicilië
37. sprokiesfiguur
40. heufdtelwoord
44. heufdtelwoord
47. Egyptische keuning
52. niet op de goeie tied
60. daenken
68. bi'jwoord
7I. et betaeld zetten
77. Ierlaand
8I. slot
85. grammefoonplaete mit wat langere speultied
87. boerderi'je
93. scheikundig element (ofk.)
95. rustplak
I00. profeet uut de Biebel

Ph. de Bruijn

B

26	27	82		1	13	2	22	17		46	20	94	24	25	71	6	7
8	16	57	37	60		31	102	91		49	32	14	33	67		41	18
	30	40	12		70	39	43	42	83		80	81	53		38	28	62
101	55	56		97	58	61		51	87		11	84	79	36	52	54	63
	88	48	15		65	99	4	45	76	3	9	77	19		98	84	10
72		96	100	68		75	78	85	35	57		5	29	64	75		

A

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14		15	16
17	18		19	20	21	22	23		24	25	26		27	28		29	30
31	32		33	34	35	36		37	38	39		40	41	42	43		44
45	46		47	48	49	50	51		52	53	54	55	56	57	58	59	
60	61	62	63	64	65	66	67		68	69	70		71	72	73	74	75
76		77	78	79	80		81	82	83	84		85	86		87	88	89
90	91	92		93	94		95	96	97	98	99		100	101	102		

KIENDERLEED

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Bliede was kleine Pietertien van Haans en Trientsje uut schoele kommen. 't Was kastvekaansie, en hi'j had een prachtig rappot, hadde meester zegd. Pietertien lachte bliede, doe hi'j de laene naor huus inleup. Et kon ja ok niet mooier. Kastvekaansie, d'r lag sni'j en et vreur, dat morgen konnen ze vast wel rieden op 'e venepetten.
'Aj' een goed rappot hebben mit de kastdaegen dan kriej' van oons elk een gulden in de speerpot,' hadden Heit en Mem zegd. Ja, dat hadden Heit en Mem now wel zegd, mar och, daor vun Pietertien niet iens zo vule an, hi'j had liever een mooi speuldinkien of zo, of zoas veurig jaor mit zien jaordag, doe had hi'j een peer jonge knienegies van Heit kregen. Ja, daor was Pietertien echt bliede mit west. Mar Heit had d'r wel bi'j zegd, dat as ze groot weren en ze jonkies kregen, dat de oolden, en ok een peer jonkies verkocht wodden mossen. 'Twie meug ie zels holen, en et geld van de eren krieg ie dan in de speerpot.' Mar och, daor had Pietertien doe nog niet zo bot over naodocht, dat duurde ja nog zo lange, ze weren now nog klein, en as ze groot weren dommiet, zol Heit ze toch ok wel niet missen willen, dat kon ja toch niet. Pietertien hadde d'r laeter ok nooit weer over naodocht. D'r weren tien jonkies bi'j kommen, en Heit had et prachtig vunnen. Ja, een peer weken leden had Heit al es tegen Mem zegd dat de knienen mit de kastdaegen hatstikke duur weren, mar laeter had hi'j d'r ok niks weer van heurd. Heit zol ze now ok wel niet meer missen kunnen, et weren ja zokke lieve en mooie besies wodden. Zo prakkezerende was Pietertien al omtrint thuus. Hi'j zag Heit in de veerte al staon. 'Heit,' reup Pietertien, 'ik

heb een mooi rappot, jong!'
Mar och, mit dat hi'j 't zegd had, wat schrok Pietertien doe. D'r leup een vremde kerel mit een zak bi'j Heit omme, en Heit dee d'r wat in bi'j et knienehokke. Och Here, et hatte boonsde Pietertien in de keel. 'Heit, Heit, wat doej' now toch,' reup hi'j, 'ie doen mien lieve knienegies toch niet vot?' Mar och, doe Pietertien bi'j et hokke kwam, zatten d'r nog twie jonkies in. De vremde man had de laeste krek in de zak daon, en doe in de körf op de fiets legd. Pietertien zakte op 'e kni'jgies veur et hokke daele en snokte et uut. Heit en Mem kwammen d'r beide bi'j. 'Goel now toch niet zo jonge,' zee Heit, 'ie kriegen d'r een hiele protte geld veur in de speerpot, en aj' laeter groot binnen, dan kuj' 't vast wel bruken.' Mar Pietertien was niet tot bederen te kriegen. Hi'j goelde zo, dat zien hiele huud schokte d'r over. Heit wodde d'r lelk omme. 'Jank toch niet zo jonge,' zee hi'j, 'die knienen gaon ja toch een keer dood, en dan hej' d'r gien cent veur beurd.' Mar wat kon Pietertien die centen schelen, veur as hi'j laeter groot was. Zo veer was 't ja nog lange niet.
Now weren zien aarme knienegies vot, en vanmorgen doe hi'j ze grös brocht had, hadden ze him nog zo lief ankeken; doe had Pietertien nog zegd: 'Mienegies, ik kriege vanmiddag lekker vekaansie, dan kan'k daegs mooi wat langer bi'j jim wezen.' Mem perbeerde him een betien te troosten dat de beide mooisten overbleven weren, en dat hi'j een protte centen in de speerpot kreeg, mit ok nog twie gulden veur zien rappot, en zundag kreeg hi'j ommes een lekker stok sukelao.
Mar Pietertien keek Mem mit een peer betraonde ogen an en zee: 'Die dooie centen vien ik niks an en die sukelao is wel lekker, mar ik

hebbe veule liever mien lieve knienegies weer. Ik was d'r ja zo wies mit.' Hi'j snokte et weer uut. Mem kreeg ok al traonen in de ogen. In heur hatte mos ze him wel geliek geven, mar dat kon ze niet best tegen Pietertien zeggen, want in de opvoeding van kiender moeten Heit en Mem altied geliek praoten, is 't niet zo? Mar 't mooie van de kastvekaansie was d'r veur Pietertien wel of.

Aofien-Muj

Heb ie disse boeken al ?

'Een haandvol speulgoed' van Jouk
80 blz. verhaelen en riempies mit tekeningen van Fred Zoer. ƒ 6,50

'Wilde gaanzen' van Johan Veenstra
IOI blz. verhaelen en riempies mit tekeningen van Sietske Bloemhoff.
ƒ 7,50

'Foddelpenneri'j' van Henk Bloemhoff
64 blz. riempies en lieties mit fotos van J.van der Duin. ƒ 5,00

'Van Terwisga tot Willinge Prins'
van Gerke P.Mulder
IIO blz. mit plaeties en kaorties.
ƒ 8,25

Bestellen bi'j: Stellingwarver Schrieversronte, Binnenweg 3, N'pae.

Een oold vertellegien, naoverteld uut et Grunnings deur Mujke R.

Bram de dichter

Riemen, dichten, vassies maeken
Bin dat now zokk' stoere zaeken
Ik maek me stark, zo veur de voest
En midden onder 't boerewark
Een vassien op te dichten
Net zo goed en net zo fien
As die dichter An den Rien
Wacht es waor za'k es op riemen?
Op de körf of op de iemen
Op et laand of op de zee
Of van peerden of van vee
Wacht es wel verdraaid
Ik dicht op Mina, buurmaans meid
De kiender goelen, vechten, kieven
En Bram begint zien vas te schrieven
Och vrouw hool ie de kiender now wat still'
Mar geef mi'j eerst mien ni'je brill'
Mina, mien wicht as ie oons huus hier loopt
veurbi'j
Dan bin ik ja zo gek op di'j
Mar Bram zien wief dat keek him an
Hool ie je now mar stille man
En Bram was bange veur zien vrouw
En hul daorom zien mond mar gauw

Mujke R.

oooooooooooooooooooo

FILM

Vanaovend gao'k es naor de film docht ik. Omda'k niet wus wat as d'r dri'jde dee ik mien jasse an en gong op stap. Et was koold. Ik dee de kraege van mien jasse in de hoogte en een kertier laeter ston ik veur de bioscoop. 'Billy en et zwatte goold' was de titel van de iene film. Et leek mi'j wel wat toe, mar ik zocht toch wat eers. De twiede film, die d'r die aovend dri'jde, was een oorlogsfilm. 'De stried in Normandië' ston mit grote letters op 'e ankondigings boven de bioscoopdeure. Wat mi'j liekewel meer opvul was een oold mannegien, wat as ok naor de plaeties ston te kieken. Hi'j had de hanen in zien busen en leup op klompen. Ik kon wel zien dat hi'j niet elke dag naor de film gong. De kleppe van de pette, die as hi'j op had, hong half veur zien ogen, mar toch keek hi'j andachtig naor de ankondigde stried. 'Mooi hen,' zee hi'j, hielemaol onverwaacht. 'Dat weet ik niet,' zee ik. ''k Heb die film nooit zien.' 'Een mooie streek, dat Normandië,' gong hi'j deur, 'ik heb daor nog vochten in de oorlog.' Hi'j glimkte wat en keek vraogend om een opmarking mien kaant uut. 'Ik kan d'r niet over mitpraoten,' zee ik, 'mar aj' et een mooie film vienen, dan moej' d'r henne gaon.' Hi'j schrok en keek mi'j verheerd an. Mien vermoeden dat hi'j niet riegelmaotig naor de film gong bleek waor te wezen. Hi'j wol d'r wel graeg in, mar duste et niet an. 'Hoe gaot et toch toe in zoe'n ding,' vreug hi'j mi'j. Ik legde et him uut en beloofde een kaortien veur him te kopen. Weer keek hi'j mi'j veraldereerd an, mar wiefelend nam hi'j mien anbod an. Ik kocht een kaortien en drokte him de glaezen deure deur. Een vrundelike portier scheurde zien kaortien of en doe stapte hi'j et duuster in.
Bliede a'k was deur disse kleine overwinning leup ik op huus an, totdat ik markte da'k de

begintied niet opschreven had. Tien menuten laeter ston ik weer veur de bioscoop en wie trof ik daor? Inderdaod, et oolde mannegien. Mit een rood gezicht kwam hi'j mien kaant op. 'Ie hebben mi'j naor een mooie film toestuurd, zee hi'j verwietend. 'Reklame was 't over draank en sigaretten en een film over walvissen, en die duurde ok nog mar tien menuten. Doe bin'k d'r uutstapt.'
Versleugen leup hi'j vot en keerde him nog ien keer omme. 'Ze zien mi'j niet weer in zoe'n donker hol,' reup hi'j nog.
Hi'j had niet begrepen dat d'r veur 'de stried' nog een stried om et bestaon uutvochten wodde. Veurfilms weren him hielemaol onbekend.

Harm Houtman

oooooooooooooooooooooo

... Bi'j de uutgeveri'je Hummelen in Assen verscheen ien disser daegen de 'Drentse Schrieversalmenak' mit een bloemlezing uut et Drentse blad 'Oeze Volk'. Ien en aander gebeurde in samenwarking mit de Drentse Schrieverskring. D'r staon verhaelen en gedichten in van een protte Drentse schrievers zoas b.v. Hans Heyting, Roel Reyntjes en Johan Hidding. Al mit al is et een kreers boek wodden van 2I6 bladzieden. De pries is ƒ I2,50.

oooooooooooooooooooooo

mit een knipogien....

Et nationale Stellingwarver songfestival (eh, lietiesfeest) staot weer veur de deure. Et wodt dit jaor uutzunnen naor 34 Stellingwarver dörpen over de hiele wereld. De prissentaosie wodt verzorgd in alle Stellingwarver taelen.

Jan van der Heide, de heufdrolspeulder in de op staepel staonde serie 'De stille vraacht', die grotendiels op de Lende opneumen wodt, is bi'j een vrosselscene gewond raekt. De opnaemen bin een schoffien stille zet.

De Stellingwarver zangeres Neeltien Jaans, die laestdaegs veur de dadde keer scheiden is van Jan Baord, die de laeste tied weer zien wodt mit Klaosien Ros, de ex-vrundinne van Piet Raek, die now weer bi'j Neeltien Jaans is, het een rond waeterbedde kocht.

De praoteri'jen over een tunnel onder de Lende deur bi'j Kontermaans bin op niks uutlopen. De tunnel mos plak bieden an et spoor, een zesbaens weg en een parallelweg. De kosten belopen now al zoe'n 80 miljoen.

De bevolking van plan zuud in Wolvege is tegen de anleg van de zudelike metroroute. Zo as bekend zal disse ansluten op et stok station-Van der Sandeplein. D'r bin al zoe'n 5 aktiegroepen in 't leven reupen.

Nog even een vliegbosschop. De ontwikkeling van de s.g.c. (Stellingwarver Gaanze Caravelle) schöt al aorig op. Et ni'je medel krigt een z.g. kobbestat.

persburo Houtman

vervolg van blz. I8

r. 28 de is mar
r. 29 wodt: Ze weenskten oons nog veule pret
r. 30 wodt: We bleven over mit z'n bieën
r. 3I wodt: Mar och die meid, die dee zo raor
r. 32 wodt: Ze streek heur hanen al deur mien haor
r. 33 wodt: En ik begon te beven
r. 34 tot 43 missen d'r
r. 43 wodt: Al wier (of: wodde) ik hiet' en doe weer koold
r. 44 wodt: En al wor ik tachtig jaoren oold

Henk Bloemhoff

k r u m m e l t i e s

. Harbargespeulder Karst Albert Berkenbosch is benuumd as vormingswarker in Liwwadden. Oonze kabaretier, de fielsetaosies. En ... vergeten jim Stellingwarf niet, Karst en Saakje?

.. Op 26 april hul de Schrieversronte zien jaorlikse praotmiddag. Disse keer in hotel 'De Zon' in Oosterwoolde. Drs. Taeke Hoekema van et Fries Instituut in Grunningen hul een boeiende lezing over de Föroyar. Dat is een groepien eilanen boven Schotlaand. Ze hebben daor een eigen tael en kultuur en bin ok wat et inwonertal anbelangt te vergelieken mit de Stellingwarven. De Föroyar hebben kulturele autonomie binnen et Deense keuninkriek.

... De volgende stuurgroepvergeerderige is op 3I meie in cefe Nijholt in Ni'jberkoop.

Stellingwarfs woordeboek

Ze hebben mi'j vraogd, om es wat te vertellen over et Stellingwarfs woordeboek. Dat wi'j' dan vanzels graeg doen. Een jaor of drie leden bin vier van oonze leden an et wark gaon mit et Stellingwarfs woordeboek, mit hulpe van et Nedersaksisch Instituut. Ze konnen daor materiaal kriegen van et Drents woordeboek. Kaorties, waorop vraogd wodde, hoe ze op et bepaolde plak woorden zeggen of uutdrokkings bruken, die in et Drentse Sleen optekend binnen deur dr. G. Kocks, mitwarker an et Nedersaksisch Instituut in Grunningen. (Leider van de ofdieling lexicografie).
As men de uutdrokkings niet kend, wodt vraogd, op te schrieven, wat men dan tegen dat begrip zegt. Ok wodt et op pries steld, aorige uutdrokkings die d'r mit in verbaand staon, op te schrieven. Begriepelik en beslist niet kwaolik te nemen is et feit, dat in die drie jaor oonze vier leden niet altied even hadde an et project warken konnen. Ie hebben ja je wark, je gezin en ie hebben ja zoveule ere dingen, die ok de muuite weerd binnen.
Zels, de meersten van jim weten dat, hul ik mi'j doende mit et wark van H.J.Bergveld. Sund juli veurig jaor was ik doende om et wark van Bergveld op kaorties te zetten: elk woord wat in De Oolde Pook staot, komt dus op zoe'n kaortien. Eerst hebben we d'r wel even tegen an keken, et is dreeg wark, mar gaondeweg komt d'r wat schot in, omdaj' de hieltied meer woorden tegen kommen, diej' al op een kaortien hebben. Een anvraoge van mi'j an de gemiente Ooststellingwarf om een studiebeurs veur dit soorte van wark wodde ofwezen. Gelokkig kon ik vanof feberwaori van dit jaor een student-assistentschop an et Nedersaksisch Instituut kriegen. Et is een speciaal assistentschop dat deur et riek aswel deur de Grun-

ninger Universiteit toewezen is, veur een jaor. Wat dat angaot, hoe'k mi'jzels dus gien verwiet meer te maeken, a'k now en dan studietied opoffer an et Stellingwarfs woordeboek. Genoeg over de centen; op et Instituut he'k hiel plezierig kontakt mit dr. Kocks, van wie ik alle raod kriegen kan. Een schoffien leden bin'k mit him naor Slien west. Daor was ien van zien woordeboekgroepen in aktie. In een hiele protte dörpen in Drente zitten van die groepen, die ien keer in de maond bi'j mekere kommen, en dan zoe'n vieftig kaorties bepraoten; die kaorties wo'n dan deur ien van heur invuld.
Zo krigt de heer Kocks vanzels een hiele hoop materiaal binnen. Et grote ni'js is now, dat et Nedersaksisch Instituut graeg mithelpen wil, en dat gebeurt ok, om zokke kaorties naor groepen in Stellingwarf te sturen. Tegen de zommer kan dat al gebeuren, want ik bin in de weekaenden en deur de weke op pad west, om her en der in de dörpen meensken te vraogen die zoe'n groepien maeken willen. Et was hiel plezierig te heuren, dat zoe'n protte meensken mitdoen wollen, ok al, omdat ze vaeke wel bliede weren mit et wark van de Schrieversronte. Bi'j et maeken van die groepies he'k trouwens ok een bulte steun had van verscheiden meensken van de Stellingwarver Schrieversronte. Dat is iene van de oorzaeken, dat de groepies d'r zo gauw weren. Op dit stuit hoeven d'r nog mar een peer dörpen een groep te hebben.
Wat er mit et materiaal gebeurt, dat zodoende in Grunningen opspeerd wodt? Krek, eerst opsperen. Et moet zo eerst allegeer mar es goed dri'jen. En dan... wie wet, kun we in de toekomst meugelikheden vienen, om dit materiaal te bewarken, dat d'r ok een woordeboek komt dat uutgeven wodden kan. We moe'n eerst nog wel jaoren wark verzetten mit bi'j mekeer geren, mar as et eerst mar es dri'jt!

Mit een halve dag in de weke veur een assistentschop kan ik vanzels ok nog gien bargen wark verzetten. Wel bin we een stap veerder, en zeker nog een stap as oons 'net' ien keer deur hiel Stellingwarf spand is, dat we woorden vangen kunnen! Al zit et d'r dan nog niet in dat d'r de eerste jaoren een woordeboek in boekvorm verschient (De Drenten zitten in de letter B, et is ja traoge en secuur wark), we kun toch woorden en uutdrokkings beweren, die eers misschien verdwienen, en we bin toch weer een klein stappien veerder.
In de kommende Ovends za'k meer vertellen van et woordeboekwark, en de meensken, die in de groepen in de dörpen zitten, stuur ik now en dan stencils toe mit ni'js; ok za'k verschillende groepen opzuken. Dat kan niet elke bi'jienkomst vanzels: we kommen misschien wel op zoe'n dattig groepen, en dat zol me dattig aovenden of middaegen in de maond kosten.
Iederiene al vast bedaankt veur de mitwarking, en lao'we mit mekeer perberen dit oe zo belangrieke wark veerder van de grond te kriegen.

Henk Bloemhoff

oooooooooooooooooooo

de ovend

een uutgifte van de Stellingwarver Schrieversronte
Verschient ien keer in de twie maonden
Adm.: Johan Veenstra, Binnenweg 3, Nijeholtpade
Red.: Henk Bloemhoff, Bovenweg 15a, Nijeberkoop

„De Ovend" komt riegelmaotig over de heerd bi'j
de leden van de Stellingwarver Schrieversronte
Lidm. / ab. (tegere) kost *f* 10,— in 't jaor

Baankno. 29.98.07.711
Girono. 83 15 23 van de Coöp. Voorschotbank Oldeberkoop
t.g.v. Stellingwarver Schrieversronte, no. 771